



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 216/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou ŠÁŠIK & Partners s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, IČO 36 860 069, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jaroslav Šášik, proti postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 82/2021 a uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2 Tpo 141/2021 z 23. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil.
2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania. Do väzby bol vzatý 13. augusta 2021 uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Tpo 59/2021 z 2. septembra 2021 podľa § 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.
3. Okresný súd Prievidza (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 1 Tp 82/2021 z 13. decembra 2021 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 23. novembra 2021 doplnenú 13. decembra 2021 (ďalej len „žiadosť z 23. novembra 2021“), jeho písomný sľub neprijal a väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Krajský súd uznesenie okresného súdu podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil uznesením č. k. 2 Tpo 141/2021 z 23. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

4. Krajský súd po zhrnutí dovtedajšieho priebehu konania a opise sťažnostných argumentov sťažovateľa zistil, že sťažovateľ prevažne opakuje argumentáciu uvádzanú v žiadosti z 23. novembra 2021. Sudca pre prípravné konanie sa podľa krajského súdu s touto argumentáciou vysporiadal a uviedol, prečo ju v aktuálnom štádiu nepovažuje za relevantnú. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou sťažovateľa o pochybení orgánov činných v trestnom konaní pri výsluchu a vykonaní obhliadky tela poškodenej, čo malo viesť k nesprávnemu záveru o dôvodnosti trestného stíhania a o vyhodnotení tejto nesprávosti sudcom pre prípravné konanie. S odkazom na trestný spis uviedol, že sťažovateľ vo výpovedi po vznesení obvinenia uviedol, že si obhajcu nevolí, nežiada byť vyrozumený o úkonoch a nemá záujem zúčastňovať sa vyšetrovacích úkonov (dôvody povinnej obhajoby nastali až nasledujúci deň). V ten istý deň bola vypočutá aj poškodená ako obzvlášť zraniteľná osoba, ktorá po poučení odmietla zaznamenávanie úkonu na kameru a účasť psychológa. Urobila tak aj pri doplňujúcej výpovedi 4. novembra 2021, pri ktorej bol prítomný aj obhajca sťažovateľa. Podľa krajského súdu § 134 ods. 4 Trestného poriadku je zameraný na ochranu zvlášť zraniteľnej osoby i na predchádzanie opakovania jej výsluchu. Ak inak bol výsluch poškodenej vykonaný za dodržania ostatných ustanovení o výsluchu svedka, jeho nezaznamenanie a neúčasť psychológa alebo znalca po výslovnom odmietnutí poškodenou neznamená, že takýto dôkaz je nezákonný a nepoužiteľný v aktuálnom štádiu. K tomu citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 6/2020. Tento záver možno podľa krajského súdu použiť aj k námietke nezákonnosti a nepoužiteľnosti prehliadky tela poškodenej pre rozpor s § 155 ods. 1 Trestného poriadku, keď ju neoprávnene vykonala osoba iného pohlavia. V zásade by mal takýto úkon vykonávať lekár, no môže tak urobiť i iná osoba rovnakého pohlavia, ktorá je v zákone uvádzaná na zachovanie práv prehliadanej osoby. Ak túto prehliadku a zadokumentovanie stôp a následkov trestného činu vykonala iná osoba s výslovným súhlasom poškodenej, neznamená to, že takýto dôkaz je nezákonný a v aktuálnom štádiu nepoužiteľný. Vôbec nemožno hovoriť o nepoužiteľnosti znaleckého posudku MUDr. Babiaka, ktorý vychádzal nielen z fotodokumentácie, ale aj z vlastného šetrenia poškodenej, lekárskeho správ a nálezov.

5. Ďalej krajský súd považoval za správny záver sudcu pre prípravné konanie o pretrvávajúcej dôvodnosti trestného stíhania, t. j. podozrenia že sťažovateľ spáchal skutok, za ktorý mu bolo zákonným spôsobom vznesené obvinenie. Nasvedčuje tomu najmä usvedčujúca výpoveď poškodenej podporená nepriamo výpoveďami svedkýň [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], lekárskeho správami, znaleckým posudkom i ďalšími dôkazmi. Označené dve svedkyne potvrdili, že videli zranenia poškodenej, ktorá im uviedla, že ich spôsobil sťažovateľ. Uviedli, že to tak bolo aj v minulosti. Pravdivosti výpovede poškodenej nasvedčujú čiastočne aj výpovede sťažovateľa, ktorý poprel vyhrážanie sa poškodenej s nožmi v rukách a udretie hlavy o umývadlo, pripustil však, že poškodenú bil päťami po celom tele. Obrana sťažovateľa o výmysloch a klamstvách poškodenej je vzhľadom na to v rozpore s jeho skoršími výpoveďami. Poukazovanie sťažovateľa na konanie poškodenej, ktorá ma ponúkať sexuálne služby a požívať alkoholické nápoje vo zvýšenej miere, má podľa krajského súdu základ vo výpovediach svedkýň, ale len na tom základe nemožno hodnotiť jej výpoveď ako nepravdivú a jej osobu ako nedôveryhodnú. Tvrdenie sťažovateľa o utrpení zranení obvinenej (krajský súd mal zjavne na mysli poškodenej, pozn.) pri poskytovaní sexuálnych služieb iným osobám sa javilo súdu „nevierohodné“, pretože sa so „známostami“ stretávala v byte, čo by si musela všimnúť jej spolubývajúca vzhľadom na rozsah zranení. K nenaplneniu kvalifikačného znaku „spáchania zločinu na blízkej osobe“ krajský súd poukázal na svoje predchádzajúce

rozhodnutie č. k. 23 Tpo 59/2021 z 2. septembra 2021 a stotožnil sa s touto kvalifikáciou aj v tomto štádiu. Vychádzal z tvrdení sťažovateľa, že sa občas stretávali a nepovažoval ju za priateľku alebo partnerku, zároveň však žiarlil na jej „kamarátov“ a táto žiarlivosť mala byť pohnútkou jeho konania, čo by nasvedčovalo blízkemu vzťahu. Konečný záver o naplnení tohto znaku ponechal krajský súd na súd rozhodujúci o vine po vyhodnotení všetkých dôkazov. Materiálne podmienky väzby považoval krajský súd za splnené. Nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa o porušovaní jeho zákonných práv a nedodržiavaní procesných postupov. Nestotožnenie sa vyšetrovateľa s návrhmi sťažovateľa na doplnenie dokazovania osebe nezakladá porušenie práv na obhajobu, ak o návrhoch bolo procesne zákonným spôsobom rozhodnuté a sťažovateľ o tom bol vyzodumený. Krajský súd nezistil sťažovateľom tvrdené prietahy v konaní, vyzdvihol nutnosť vykonania znaleckého dokazovania a spomenul nevyužitie možnosti podľa § 210 Trestného poriadku.

6. Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naďalej pretrvávajú. Obava z pokračovania v trestnej činnosti vyplýva najmä zo zadovážených dôkazov a zistenia, že sťažovateľ bol dosiaľ 7-krát trestaný pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť aj na nepodmienečné tresty odňatia slobody. Osobitne zdôraznil jeho posledné odsúdenie pre zločin vydierania s uloženým nepodmienečným trestom odňatia slobody 6 rokov (vykonaným 12. apríla 2018) a ochranným protialkoholickým liečením ambulantnou formou (skutok mal spáchať pod vplyvom alkoholu, znalkyňa u neho aktuálne zistila abúzus bez závislosti a nekritický postoj ku konzumácii alkoholu). Spomenul aj priestupok proti občianskemu spolunažívaniu z augusta 2021. Krajský súd vyvodil, že ide o osobu so sklonom k páchaniu ďalšieho protiprávneho konania, skôr uložené sankcie na sťažovateľa nemali dostatočný prevýchovný vplyv, neodradili ho od ďalšieho protiprávneho konania. Popri obave z pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom tieto skutočnosti svedčia i záveru, že jeho väzbu nie je možné nahradiť sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka ani pri uložení primeraných povinností a obmedzení. S poukazom na povahu veci, spôsob útoku na poškodenú a následky, ktoré jej mali byť spôsobené, na podozrenie, že konanie sťažovateľa voči poškodenej nebolo jednorazové, ako aj na nadužívanie alkoholu, pod ktorého vplyvom sa správa agresívne, ako aj negatívne zistenia o sklonoch jeho osoby k páchaniu protiprávneho konania nemožno za aktuálneho stavu považovať nahradenie väzby za dostatočné opatrenie na odstránenie obavy z následkov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

7. Napriek už uvedeným záverom krajský súd upriamil pozornosť na tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorých pred rozhodovaním sudcu pre prípravné konanie boli vykonané vo veci ďalšie úkony, minimálne výsluch sťažovateľa zo 6. decembra 2021, o čom svedčí nezažurnalizovaná zápisnica, ktorá bola prípisom prokurátora z 15. augusta 2021 zaslaná okresnému súdu, avšak bez príloh. Je zrejmé, že sudca pre prípravné konanie rozhodoval bez predloženia všetkých vo veci zabezpečených dôkazov, bez oboznámenia sa s celým aktualizovaným vyšetrovacím spisom a bolo pochybením prokurátora, že do výsluchu nedoplnil všetky dôkazy pre súd. Aj sťažovateľ v predošlých vyjadreniach uvádzal, že chce doložiť dôkazy, preto aj okresný súd mal zisťovať, či sa tak nestalo. Ako správne krajský súd hodnotil závery sudcu pre prípravné konanie za situácie, že by neboli do rozhodnutia súdu vykonané žiadne ďalšie úkony a zadovážené dôkazy. Podľa krajského súdu však nebolo možné obísť skutočnosť, že sťažovateľ mal pred rozhodnutím o žiadosti z 23. novembra 2021 predložiť orgánom činným v trestnom konaní ďalšie dôkazy svedčiace v jeho prospech, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodovanie, s ktorými sa okresný súd nevysporiadal

a rozhodoval na podklade nekompletného spisu. Krajský súd preto uznesenie okresného súdu zrušil a uložil mu po vyžiadaní si a doplnení vyšetrovacieho spisu o zadovážené dôkazy vysporiadať sa s nimi pri opätovnom rozhodovaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti postupu okresného súdu a proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ argumentuje:

a) O žiadosti z 23. novembra 2021 nebolo doteraz, teda po niekoľkých mesiacoch, právoplatne rozhodnuté, súdy nekonali prednostne a urýchlene. Spôsobil to osobitne krajský súd napadnutým zrušujúcim rozhodnutím, keď pochybenia okresného súdu využil na predĺženie väzobného stíhania. Súdy zneužili podanú sťažnosť, aby rozhodovanie o nej natiahli na niekoľko mesiacov. Postupom a rozhodovaním súdy znemožnili sťažovateľovi podať žiadosť o prepustenie znova.

b) Krajský súd nepostupoval pri rozhodovaní o väzbe dôsledne ani zákonne, hrubo porušil revízny princíp. Zlyhal pri preskúmaní podmienok dôvodnosti a zákonnosti väzby, vydal rozhodnutie nezlučiteľné s vnútroštátnym poriadkom a európskym právom. Nezabránil nedovolenému a nedôvodnému zasahovaniu do základných práv sťažovateľa. Extrémne interpretoval záväzné zákonné ustanovenia, jeho úvahy majú svojvoľnú povahu. V otázke podmienok vykonania výsluchu obzvlášť zraniteľnej osoby a vykonania prehliadky tela ich možno považovať za novelizáciu procesných ustanovení. Nepostrehol, že na vyšetrovacích úkonoch nebola prítomná nezúčastnená osoba, za ktorej účasti sťažovateľ nemal možnosť prečítať a podpísať zápisnice. Nezistil, že chýbal zákonný príkaz na vykonanie prehliadky tela poškodenej. Napadnuté rozhodnutie má povahu zneužitia, úmyselného krivenia a ohýbania práva s cieľom udržania väzobného stíhania sťažovateľa.

c) Musí dôjsť k prepusteniu sťažovateľa v primeranom čase, pretože samotná existencia dôvodného podozrenia už nestačí. Krajský súd nerešpektoval ústavné limity väzby, ktorá nemôže trvať neprimerane dlho, a odoprel sťažovateľovi právo na osobnú slobodu tým, že o žiadosti z 23. novembra 2021 zákonne nekonal a nerozhodol. Ďalšie väzobné stíhanie nemožno považovať za nevyhnutné a spôsobilé legitimizovať trvalé zbavenie slobody, väzba nemôže v dôsledku svojvoľného napadnutého rozhodnutia plniť svoju zákonnú funkciu zaisťovacieho inštitútu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zistoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Procesné garancie súdnej kontroly väzby v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby) poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17

ods. 5 ústavy. Sťažovateľove námietky spadajú pod označené články ústavy a dohovoru, týkajú sa rýchlosti rozhodovania o väzbe (urýchlenosti rozhodovania o pozbavení osobnej slobody), trvania väzby, zákonnosti dôvodov väzby či práva na podanie návrhu na prepustenie na slobodu vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v konaní sp. zn. 2 Tpo 141/2021, ako aj rýchlosti rozhodovania o väzbe (urýchlenosti rozhodovania o pozbavení osobnej slobody) vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní sp. zn. 1 Tp 82/2021.

11. Ústavná sťažnosť je vo vzťahu k nosnej námietke potreby urýchleného rozhodovania o väzbe argumentačne formulovaná úplne všeobecne, v zásade je založená len na tvrdení, že nebolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti z 23. novembra 2021. Sťažovateľ označuje len chronologickú postupnosť od podania žiadosti na Okresnej prokuratúre Prievidza (ďalej len „okresná prokuratúra“) 29. novembra 2021, cez jej postúpenie okresnému súdu 3. decembra 2021 až do vydania rozhodnutia okresného súdu č. k. 1 Tp 82/2021 z 13. decembra 2021 a napadnutého rozhodnutia z 23. decembra 2021. Sťažovateľ nepredložil relevantnú argumentáciu, v čom vidí porušenie svojich práv postupom súdov oboch stupňov. Túto argumentáciu mal formulovať osobitne vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní sp. zn. 1 Tp 82/2021 a osobitne k súvisiacemu postupu krajského súdu. Z obsahu petitu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ani nežiada o vyslovenie porušenia svojich práv postupom krajského súdu, ale len napadnutým rozhodnutím. Argumentácia je preto na hranici akceptovateľnosti pre nedostatočné uvedenie osobitnej náležitosti v podobe uvedenia právnych a skutkových dôvodov podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, od ktorých sa odvíja možnosť ústavného súdu zaujať stanovisko k namietanému porušeniu označených práv. Ústavnú sťažnosť možno považovať za dostatočne určitú len pri námietke nedodržania požiadavky urýchleného rozhodovania v dôsledku zrušujúceho napadnutého rozhodnutia.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 1 Tp 82/2021:

12. Pri všeobecnom charaktere námietok sťažovateľa ústavný súd z pripojených, ako aj vyžiadaných listín zistil, že žiadosť z 23. novembra 2021 bola podaná na okresnej prokuratúre 29. novembra 2021 a zároveň bola doručená okresnému súdu 30. novembra 2021. Okresná prokuratúra ju postúpila so svojím vyjadrením okresnému súdu 3. decembra 2021. Okresný súd na výsluchu z 13. decembra 2021 rozhodol o jej zamietnutí a svoje rozhodnutie osobne hneď doručil sťažovateľovi. Sťažovateľ osobne zahlásil sťažnosť a jej písomné odôvodnenie bolo okresnému súdu doručené 16. decembra 2021. Okresný súd súdny spis predložil krajskému súdu 20. decembra 2021. Krajský súd rozhodol o sťažnosti napadnutým rozhodnutím z 23. decembra 2021, podľa referátu z 5. januára 2022 ho po vyhotovení doručil sťažovateľovi 13. januára 2022, jeho obhajcovi 14. januára 2022. Medzičasom podal prokurátor okresnej prokuratúry 13. januára 2022 na sťažovateľa obžalobu. Spisový materiál sa vrátil 18. januára 2022 okresnému súdu, ktorý 26. januára 2022 na výsluchu rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe a (opätovne) o zamietnutí jeho žiadosti z 23. novembra 2021. Toto rozhodnutie bolo osobne doručené sťažovateľovi a jeho obhajcovi. Sťažovateľ zahlásenú sťažnosť písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu 2. februára 2022. Súdny spis bol predložený krajskému súdu 8. februára 2022, ktorý rozhodol uznesením č. k. 2 Tos 18/2022 zo 16. februára 2022. Toto rozhodnutie bolo po vyhotovení podľa referátu z 2. marca 2022 doručené sťažovateľovi 14. marca 2022 a jeho obhajcovi 21. marca 2022 (e-mailom ešte 9. marca 2022). Spisový materiál sa vrátil okresnému súdu 10. marca 2022.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté okrem iného aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, ktorého predmetom je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenu rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenu rozhodovania posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle označených práv nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03, tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Bezicheri proti Taliansku z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85).

14. Podľa judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom či slobodou, ktorých porušenie navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

15. Okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa za 11 dní od jej predloženia, čo je prijateľná doba, a to aj so zreteľom na to, že v deň rozhodnutia došlo aj k doručeniu vyhotovenia rozhodnutia. Obdobie, keď okresný súd čakal na doplnenie odôvodnenia sťažnosti (3 dni), nie je možné pričítať na vrub okresnému súdu, keďže išlo o úkony, ktoré ovplyvniť nemohol, a krajskému súdu má byť s ohľadom na predídanie komplikáciám spojeným s dodatočným predkladaním písomností predkladaný na rozhodnutie kompletný spis. Okresný súd spisový materiál urýchlene predložil po doručení odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa. Z toho dôvodu toto „prvé“ obdobie rozhodovania považuje ústavný súd za súladné s požiadavkou urýchlenu rozhodovania o osobnej slobode.

16. Po vrátení spisu z krajského súdu okresný súd opätovne rozhodol za 9 dní. V deň rozhodnutia doručil aj písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia, čo je prejavom plynulého postupu. Potom 8 dní okresný súd vyčkal na doručenie písomného odôvodnenia zahlásenej sťažnosti a v primeranom čase predložil spis krajskému súdu. Aj keď sťažovateľ konkrétnu námietku pre tento úsek konania neuviedol, ani toto „druhé“ rozhodovanie ústavný súd nepovažuje samo osebe za nesúladné s požiadavkou urýchlenu rozhodovania.

17. Napriek predchádzajúcim záverom vo vzťahu k postupu okresného súdu ústavný súd s poukazom na závery zrušujúceho napadnutého rozhodnutia kriticky vníma, že okresný súd sa pri „prvom“ rozhodovaní o žiadosti dopustil pochybenia, ktoré viedlo k zrušeniu jeho uznesenia z 13. decembra 2021. Rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa sa tak nutne predĺžilo o čas potrebný na opakované rozhodnutie, pri ktorom sa už okresný súd nedopustil nedostatkov z pohľadu urýchlenu rozhodovania a riadil sa pokynmi krajského súdu. S výnimkou jediného pochybenia sa

tak okresný súd nedopustil iných nedostatkov a jeho postup pri rozhodovaní o žiadosti z 23. novembra 2021 bol urýchlený. Ústavný súd dodáva, že rozhodnutie o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zákonodarca nezaradil medzi výnimky vymenované v § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keď nadriadený orgán po zrušení chybného výroku napadnutého uznesenia o väzbe nemôže orgánu, proti ktorého uzneseniu bola sťažnosť podaná, uložiť, aby vo veci znovu konal. Z toho je možné vyvodiť, že pri tomto rozhodnutí požiadavka urýchlenia konania nie je taká naliehavá ako pri ostatných rozhodnutiach o väzbe zaradených medzi výnimky. Navyše po podaní obžaloby 13. januára 2022 je potrebné na prebiehajúce rozhodovanie o skoršej žiadosti sťažovateľa nazerať aj cez potrebu rozhodnutia podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku, ktoré znamenalo zabezpečenie materiálneho štandardu prieskumu pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa bez ohľadu na predchádzajúce rozhodovanie o žiadosti z 23. novembra 2021.

18. Za takýchto okolností ústavný súd považuje postup okresného súdu aj v dôsledku uplatnenia kasačnej právomoci krajského súdu za hraničiaci s ústavnou požiadavkou urýchleného konania, napriek tomu v okolnostiach prípadu vyhodnotil, že nedosahuje ústavný rozmer, ktorý by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie založil dôvod na vyslovenie príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o väzbe a postupom okresného súdu, a preto dospel ústavný súd k predbežnému záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v tejto časti a odmietol ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

19. Sťažovateľ vo vzťahu ku krajskému súdu vznáša primárne námietku o porušení práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode (zrušujúce rozhodnutie malo viesť k predĺženiu väzobného stíhania), avšak pripája aj argumentáciu smerujúcu priamo proti napadnutému rozhodnutiu (nezákonnosť vyšetrovacích úkonov, svojvôľa, zneužitie práva na účely väzobného stíhania). K posúdeniu námietky urýchlenosti rozhodovania o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody krajským súdom je potrebné pristúpiť primárne z hľadiska jej vymedzenia sťažovateľom, ktorý nedodržanie požiadavky urýchleného rozhodovania vidí v nerešpektovaní revízného rozhodovania krajského súdu a vo vydaní napadnutého rozhodnutia kasačnej povahy.

20. Pri posúdení napadnutého rozhodnutia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal alebo nemal byť prepustený z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu (IV. ÚS 350/09) je ústavnoprávne prijateľným premietnutím skutkových a právnych okolností veci.

21. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia konštatuje, že krajský súd sa zrozumiteľne vyjadril k splneniu zákonných podmienok väzby sťažovateľa. Dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku vykazujúceho znaky zločinu a prečinu odôvodnil odkazom na konkrétne výsledky dokazovania (výsluch sťažovateľa, výsluchy poškodenej, svedkýň, fotodokumentácia, lekárska správa a znalecký posudok), ktoré podľa názoru ústavného súdu majú dostatočnú relevanciu pre prijatý čiastkový záver krajského súdu. Aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku bol konajúcim súdom ustálený ústavne prijateľným spôsobom, keďže záver o pretrvávajúcej obave z možného pokračovania v trestnej činnosti je rozumne vyvoditeľný

z konkrétnych okolností opísaných súdmi, ktoré sú relevantné (trestná minulosť, povaha veci a spôsob útoku, súvislosť s nadužívaním alkoholu, zhodnotenie osoby sťažovateľa, pozn.).

22. Krajský súd sa primeraným spôsobom zaoberal aj otázkou nevyhnutnosti väzby sťažovateľa vo vtedajšom štádiu konania a možnosťou miernejších opatrení. Ich uplatnenie vo veci sťažovateľa však považoval za nedostatočné. Sťažovateľ v tomto nenamietal konkrétne závery súdov a ich ústavnú neudržateľnosť, iba všeobecne namietal nevyhnutnosť väzobného stíhania a nesplnenie zákonnej funkcie zaisťovacieho inštitútu, čo ústavný súd v okolnostiach veci nespozoroval.

23. K stručnej námietke o primeranosti trvania väzby ústavný súd nezistil nepomer medzi dovtedajšou dĺžkou jej trvania (od augusta 2021 do decembra 2021 sú to 4 mesiace) a okolnosťami, ktoré sú jej dôvodom. Dôvodnosť väzby síce nemožno automaticky stotožňovať s maximálnou možnou lehotou väzby, čo pri zločine nesmie presiahnuť 36 mesiacov, krajský súd svoje rozhodnutie o ďalšej existencii zákonného dôvodu väzby, ako aj jej nevyhnutnosti v aktuálnom štádiu konania odôvodnil ústavne prijateľným spôsobom.

24. Ústavný súd nezistil, že by krajský súd konal svojvoľne, bez zohľadnenia akéhokoľvek argumentu sťažovateľa alebo že by zlyhal pri preskúmaní podmienok dôvodnosti a zákonnosti väzby. V tejto súvislosti je potrebné spresniť, že sťažovateľ dostal zrozumiteľné odpovede na svoje námietky súvisiace s výsluchom poškodenej či prehliadkou tela poškodenej. K právnomu posúdeniu zákonnosti týchto vyšetrovacích úkonov krajský súd vyjadril svoje stanovisko ústavne prijateľným spôsobom, pričom sťažovateľ má tieto námietky, rovnako ako námietku o nenaplnení kvalifikačného znaku blízkej osoby zachované pred súdom rozhodujúcim o vine. Krajský súd pri rozsiahlej argumentácii sťažovateľa identifikoval hlavné námietky a v odôvodnení sa s nimi prijateľne vysporiadal. Námietky, že krajský súd i) nepostrehol, že na vyšetrovacích úkonoch nebola prítomná nezúčastnená osoba, že sťažovateľ nemal možnosť prečítať a podpísať zápisnice, že ii) nezistil, že chýbal zákonný príkaz na vykonanie prehliadky tela poškodenej, sťažovateľ vzniesol prvýkrát v ústavnej sťažnosti, preto nie sú prípustné. Krajský súd sa napokon stotožnil s podstatnou námietkou sťažovateľa o rozhodovaní sudcu pre prípravné konanie bez oboznámenia sa s úplným spisom, čo svedčí v prospech záveru, že dôsledne skúmal argumenty sťažovateľa. Ústavný súd preto vzhľadom na obsah odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa a napadnutého rozhodnutia uvádza, že krajský súd dal odpovede na podstatné námietky sťažovateľa o nezákonnosti rozhodovania okresného súdu, o existencii zbytočných prietahov v postupe orgánov činných v trestnom konaní, o práve byť vo väzbe len nevyhnutný čas.

25. K námietke sťažovateľa o nemožnosti podať opakovanú žiadosť o prepustenie z väzby v dôsledku postupu, resp. napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd uvádza, že je zjavne neopodstatnená. Napadnuté rozhodnutie totiž napriek už uvedeným úvahám založil krajský súd na zistení o splnení zákonných podmienok na zrušenie a vrátenie uznesenia sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 1 Tp 82/2021 z 13. decembra 2021 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Krajský súd nezistil existenciu výnimky, keď ako nadriadený orgán po zrušení chybného výroku napadnutého uznesenia nemôže orgánu, proti ktorého uzneseniu bola sťažnosť podaná, uložiť, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Sťažovateľ z hľadiska Trestného poriadku netvrdil, že v jeho prípade musel krajský súd sám o veci rozhodnúť podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. V dôsledku aplikácie § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a uplatnenia kasačnej právomoci nadriadeného orgánu (súdu) *ipso facto* dochádza k určitému obmedzeniu práva

podat' žiadosť o prepustenie z väzby v prípade. Tvrdenie o zneužití procesnej úpravy či účelovom rozhodnutí s cieľom ďalšieho väzobného stíhania sťažovateľa nemá žiadny odraz v okolnostiach prípadu. Krajský súd zvolil zákonnú možnosť, ktorá sťažovateľovi zabezpečila v budúcnosti ďalšiu možnosť revízneho prieskumu rozhodnutia (k čomu podľa zistenia ústavného súdu aj skutočne došlo, pozn.). V uvedenej procesnej voľbe krajského súdu ústavný súd nezistil prvok svojvôle. Aj súvisiacu námietku o porušení revízneho princípu považuje ústavný súd z týchto dôvodov za neopodstatnenú.

26. Ústavný súd uznáva, že zabezpečenie „vyššieho“ štandardu z hľadiska inštančného prieskumu rozhodnutia o väzbe sa napokon dostalo do vzájomného pnutia s právom na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode. Ak by krajský súd sám vo veci rozhodol (po zabezpečení potrebných podkladov na rozhodnutie na verejnom zasadnutí či neverejnom zasadnutí s účasťou procesných strán), bolo by sa urýchlilo konanie o žiadosti sťažovateľa z 23. novembra 2021. V čase vydania napadnutého rozhodnutia však trvalo konanie o žiadosti sťažovateľa celkom 23 dní a sťažnostné konanie 4 dni. Ani na základe obsahu námietok sťažovateľa ústavný súd nevidí dôvod vstupovať do úvahy krajského súdu a spätne prehodnocovať správnosť ním zvoleného rozhodnutia. A už vôbec nevidí ústavný súd dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, ktorým by sa nemohla dosiahnuť žiadna materiálna ochrana označeného základného práva, keďže o pozbavení jeho osobnej slobody bolo rozhodnuté ďalším súdnym rozhodnutím.

27. K dĺžke konania na krajskom súde ústavný súd dodáva, že krajskému súdu bol spisový materiál predložený 20. decembra 2021 a napadnuté rozhodnutie vyhlásil 23. decembra 2021 (4 dni), vyhotovil ho 7. januára 2022 (15 dní) a doručil ho sťažovateľovi 13. januára 2022 faxom, resp. 17. januára 2022 poštou (6, resp. 10 dní), obhajcovi 14. januára 2022. Spisový materiál expedoval okresnému súdu 13. januára 2022 a doručený mu bol 18. januára 2022. Celková dĺžka rozhodovania krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tpo 141/2021 predstavovala 30 dní (19 pracovných dní).

28. V zmysle citovanej judikatúry je takýto časový úsek rozhodovania krajského súdu z hľadiska záruk poskytovaných čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, akceptovateľný. Ústavný súd však považuje obdobie od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do doručenia (21, resp. 15 dní) za blížiacu sa ústavne prípustnej hranici prijateľnosti. Zohľadnil však aj skutočnosť, že požiadavka urýchllosti je menej prísna, pokiaľ ide o konanie pred odvolacím, resp. sťažnostným súdom (rozsudok Abdulkhanov proti Rusku z 2. 10. 2012, sťažnosť č. 14743/11, bod 198).

29. V čase podania ústavnej sťažnosti bol sťažovateľovi (aj jeho právnomu zástupcovi) známy aj ďalší priebeh konania o jeho žiadosti, rovnako aj to, že na neho bola podaná obžaloba. Popri tvrdení, že o jeho žiadosti nebolo definitívne rozhodnuté, neuviedol žiadne informácie o nasledujúcom postupe okresného súdu, resp. krajského súdu, o ktorom nepochybne mal vedomosť, pretože 26. januára 2022 mu bolo na výsluchu osobne doručené uznesenie sp. zn. 2 T 1/2022, sám proti nemu zahlásil sťažnosť a písomne ju odôvodnil 2. februára 2022. Dňa 14. marca 2022 mu bolo doručené uznesenie krajského súdu č. k. 2 Tos 18/2022 zo 16. februára 2022. Ústavný súd pri viazanosti návrhom (§ 45 zákona o ústavnom súde) nemohol preskúmať ďalší postup rozhodovania o žiadosti sťažovateľa.

30. Ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu je už v tomto štádiu konania potrebné označiť za zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Prijatie veci na ďalšie konanie nedáva vyhliadku na rozhodnutie o porušení jeho označených práv napadnutým rozhodnutím krajského súdu v konaní sp. zn. 2 Tpo 141/2021 a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 82/2021.

31. Keďže bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako celok, bolo bez významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi, ktoré sú viazané na vyslovenie porušenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu